

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcu: **P. K. A.**, Č., IČO: X., zast. spoločnosťou A., S., F., N., IČO X., v mene ktorej koná M. M. K., advokát, proti žalovanému: **Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky**, Vazovova 2, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 21713/2010-1410 zo dňa 11. októbra 2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/2/2011 – 77 zo dňa 27. septembra 2011, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/2/2011 – 77 zo dňa 27. septembra 2011, **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 21713/2010-1410 zo dňa 11. októbra 2010, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené prvostupňové rozhodnutie Colného úradu Žilina č. 4177/2010-6091 zo dňa 25. februára 2010, ktorým oznámil žalobcovi sumu dovoznej platby vo výške 5073,09 €.

Krajský súd v odôvodnení uviedol, že nebolo sporné, že žalobca prostredníctvom svojho zamestnanca P. U. na základe písomnej objednávky realizoval prepravu cukru z Poľska na colné územie Slovenskej republiky, pričom pracovnoprávny vzťah medzi žalobcom a jeho vodičom bol preukázaný pracovnou zmluvou zo dňa 11. septembra 2002 a trval do 31. mája 2004, kedy bol ukončený na základe dohody. Pri realizovaní prepravy cukru dňa 19. februára 2004 vodič žalobcu mohol konať len ako zamestnanec žalobcu, v jeho mene a na jeho účet.

Krajský súd poukázal na výpoveď žalobcu zo dňa 13. februára 2009, kde uviedol, že vodič vykonal predmetnú prepravu na základe jeho príkazov (ako zamestnávateľa), v jeho mene a jeho prospech. Rovnako sa vo svojej výpovedi zo dňa 13. februára 2009 vyjadril aj vodič žalobcu, ktorý potvrdil, že predmetnú prepravu vykonal na základe pokynov zamestnávateľa, nie na vlastnú zodpovednosť. Pri vykonávaní prepravy tovaru konal vodič jednoznačne v mene žalobcu ako jeho zamestnanec poverený vykonaním prepravy. Ako zamestnanec žalobcu potom vodič podal po prepravení tovaru na colné územie Slovenskej republiky colné vyhlásenie na Colnom úrade Žilina – Svrčinovec dňa 19. februára 2004. V mene žalobcu, ako jeho zamestnanec, vodič tovar prepravil, teda žalobca (nie jeho vodič) mal postavenie deklaranta v colnom konaní. Colné orgány správne ustálili, že postavenie deklaranta povinného podať colné vyhlásenie mal žalobca, pretože tento (v zastúpení vodičom) tovar získal a držal, prepravil a mal ho k dispozícii. Postavenie deklaranta nemohla mať iná fyzická alebo právnická osoba ako žalobca, žiadna iná osoba ani nemohla podať colné vyhlásenie, pretože nemala k prepravovanému tovaru dispozičné oprávnenie ani iný vzťah. Žalobcovi ako deklarantovi vznikla povinnosť dodať tovar určenému colnému úradu. V režime tranzit sa žalobca ako deklarant stal hlavným zodpovedným, v dôsledku čoho zodpovedal za predloženie tovaru colnému úradu určenia.

Krajský súd k námietke žalobcu ohľadne existencie viacerých dlžníkov, buď v pozícii hlavného zodpovedného alebo dopravcu, uviedol, že deklarantom bol nepochybne žalobca, ktorý tovar získal a držal, ktorý prostredníctvom svojho zamestnanca podával colné vyhlásenie na prepustenie tovaru do režimu tranzit. Colné vyhlásenie nemohol podávať objednávateľ prepravy, odosielateľ tovaru, špedičná spoločnosť, ani ručiteľ, pretože títo tovar nezískali a v čase vstupu na colné územie Slovenskej republiky ho ani nedržali, nemali ho k dispozícii, ani nemali k nemu žiadne doklady. Deklarant pri režime tranzit je hlavným zodpovedným, ktorý zodpovedá za predloženie tovaru colnému úradu určenia. Žalobca mal povinnosti vyplývajúce z použitia režimu tranzit, tieto si nesplnil, v dôsledku čoho sa stal

dlžníkom podľa § 397 ods. 7 písm. d/ zákona č. 238/2001 Z. z. Colného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Colný zákon“). Žalobca v priebehu celého colného konania tvrdil, že je dlžníkov viac (deklarant, hlavný zodpovedný, dopravca), ale nikdy ich neoznačil ani neuviedol, dôvod, na základe ktorého by sa mali dlžníkmi stať.

V súvislosti s tvrdeným uplynutím lehoty na oznámenie sumy dovoznej platby, krajský súd uviedol, že suma dovoznej platby zodpovedajúca colnému dlhu bola žalobcovi po zapísaní do účtovnej evidencie prvýkrát oznámená rozhodnutím z dňa 21. apríla 2004, ktoré bolo žalovaným zrušené dňa 18. októbra 2004 a vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie. Nové rozhodnutie bolo vydané dňa 12. apríla 2005, ktorým bola žalobcovi oznámená suma dovoznej platby 149 317 Sk, pričom toto rozhodnutie bolo žalovaným potvrdené. Následným rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 30S/69/2007 – 60 zo dňa 30. septembra 2008 bolo rozhodnutie žalovaného zo dňa 3. júla 2007 zrušené, ako aj prvostupňové rozhodnutie colného úradu zo dňa 12. apríla 2005 a vec bola vrátená žalovanému na ďalšie konanie. Ďalšie rozhodnutie vydal colný úrad dňa 26. februára 2010, sumu dovoznej platby určil na 4956,42 €, pričom toto rozhodnutie žalovaný potvrdil dňa 11. októbra 2010. Prepočítaním lehôt nebolo zistené uplynutie lehoty troch rokov odo dňa vzniku colného dlhu, t.j. od 3. marca 2004. Z námietky žalobcu nebolo zrejmé, kedy mala zákonom stanovená lehota na oznámenie sumy dovoznej platby uplynúť, žalobca v tomto smere neurobil žiadny výpočet, z ktorých dôvodov považoval krajský súd túto námietku za účelovú a ničím nepodloženú, nakoľko s prihliadnutím na prerušenie plynutia lehôt odo dňa nasledujúceho po dni podania opravného prostriedku alebo žaloby do vydania právoplatného rozhodnutia v konaní o opravnom prostriedku alebo v súdnom konaní, k uplynutiu lehoty nedošlo, keď krajský súd sám túto lehotu prepočítal.

O trovách rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „O. s. p.“) tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote dňa 18. novembra 2011 odvolanie, v ktorom sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd zruší rozhodnutie Colného riaditeľstva Slovenskej republiky značka 21713/2010-1410 zo dňa 11. októbra 2010 a rozhodnutie Colného úradu Žilina č. 4177/2010-6091 zo dňa 25. februára 2010 a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň sa domáhal náhrady trov konania.

Uviedol, že krajský súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z neprávneho právneho posúdenia veci.

Právny názor krajského súdu, že postavenie deklaranta mal žalobca tým, že vodič žalobcu podal colné vyhlásenia, ako aj tým, že žalobca (v zastúpení vodičom) tovar získal a držal a prepravil na colné územie Slovenskej republiky a mal ho k dispozícii, čím ho súčasne nemohla mať iná fyzická ani právnická osoba a žiadna iná osoba okrem žalobcu nemohla podať colné vyhlásenie, pretože nemala k prepravovanému tovaru dispozičné oprávnenie alebo iný vzťah, nepovažoval žalobca za správny, rozporný s Colným zákonom, zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Správny poriadok“), s čl. 152 ods. 4 Ústavy SR a súčasne aj v rozpore s vykonaným dokazovaním.

Krajský súd nerozlíšil medzi právnou otázkou podpísania písomného colného vyhlásenia osobou oprávnenou podať colné vyhlásenie upravenou v § 81 ods. 1 Colného zákona a otázkou podávania písomného colného vyhlásenia osobou uvedenou a upravenou v ustanovení § 84 ods. 1 Colného zákona, čím dospel k nesprávnemu právnemu názoru, že žalobca je v právnej pozícii deklaranta tým, že vodič žalobcu podal colné vyhlásenie.

Žalobca ďalej namietal, že krajský súd sa skutkovo ani právne nezaoberal ani z jednou z námietok žaloby, ktoré svojim obsahom súvisia s tým, či je colné vyhlásenie podpísané osobou oprávnenou podať colné vyhlásenie, pričom k tejto skutočnosti bez akéhokoľvek zdôvodnenia uviedol len to, že ak vodič žalobcu mohol konať len ako zamestnanec žalobcu, nakoľko medzi nimi existoval pracovnoprávny vzťah a vodič žalobcu vo svojej svedeckej výpovedi zo dňa 13. februára 2009 potvrdil, že predmetnú prepravu vykonával na základe pokynov zamestnávateľa a nie na vlastnú zodpovednosť, mali by tieto skutočnosti znamenať, že pri vykonávaní prepravy tovaru z Poľska na colné územie Slovenskej republiky konal vodič jednoznačne v mene žalobcu ako jeho zamestnanec poverený vykonávaním prepravy.

Žalobca uviedol, že preukázanie, že vodič žalobcu na základe existencie pracovnoprávneho vzťahu so žalobcom konal v mene žalobcu ako jeho zamestnanec poverený vykonávaním prepravy, neznamená ešte preukázanie toho, že vodič bol oprávnený žalobcu zastupovať, resp. konať v mene a na účet žalobcu ako svojho zamestnávateľa (ak táto skutočnosť nevyplýva z obsahu jeho pracovnej zmluvy), pričom táto skutočnosť mala byť právne významná už pri rozhodovaní Colného úradu Žilina o prepustení tovaru do

navrhovaného režimu tranzit, ako aj pri rozhodovaní Colného úradu Žilina a žalovaného vo veci samej. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že vodič Ú. bol v rámci plnenia svojich pracovnoprávných úloh oprávnený k podpísaniu konkrétneho predmetného písomného colného vyhlásenia ako oprávnená osoba, teda ako osoba zastupujúca žalobcu v právnej pozícii deklaranta. Vodič Ú. sa pri svojej výpovedi zo dňa 13. februára 2009 vyjadril len všeobecne, keď uviedol, že vykonával všetky úkony súvisiace s konkrétnymi prepravami vykonávaných na základe ústnych pokynov jeho šéfa p. K., avšak vôbec neuviedol o aké konkrétne úkony išlo.

Ďalej žalobca uviedol, že vodičovi nedal nikdy a v žiadnej forme príkaz, pokyn na to, aby ho vodič Ú. zastupoval ako deklaranta v predmetnom colnom konaní, resp. na to, aby vodič Ú. v zmysle § 81 ods. 1 Colného zákona podpisoval v jeho mene a na jeho účet colné vyhlásenie ako osoba, ktorá zastupuje žalobcu, ako deklaranta a ktorá je osobou oprávnenou podať colné vyhlásenie. Úlohou Colných orgánov bolo v rámci konania autoritatívne zistiť existenciu určitého právneho stavu, teda zistiť, že colný dlh vznikol, určiť osobu objektívne zodpovednú za vzniknutý colný dlh ako dlžníka a uložiť takémuto dlžníkovi povinnosť colný dlh zaplatiť. Skúmanie, či colné vyhlásenie mohla alebo nemohla podávať iná osoba než žalobca, resp. vodič žalobcu, tak ako to uviedol krajský súd, nebolo pre zodpovedanie otázky kto je dlžníkom objektívne zodpovedným za vzniknutý colný dlh podstatné, nakoľko Colný zákon s takouto situáciou ráta, a to nevyvrátiteľnou právnou domnienkou uvedenou v ustanovení § 9 ods. 3 veta druhá text za bodkočiarkou Colného zákona. Samotný zákon vylučuje v tomto zmysle aj skúmanie a zisťovanie otázky či colné vyhlásenie mohla alebo nemohla podávať iná osoba než žalobca, resp. iná osoba než vodič žalobcu ako zástupca žalobcu.

Následkom nesprávneho právneho názoru krajský súd zároveň vyhol aj riešeniu skutkovej a právnej otázky súvisiacej zo zastupovaním žalobcu ako deklaranta v colnom konaní, ku ktorej za účelom správneho právneho posúdenia žalobca s poukazom na jednotlivé ustanovenia Colného zákona uviedol, že v prípadoch, keď je účastník konania zastúpený na základe plnomocenstva, koná za účastníka v jeho mene jeho zástupca a zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému. Splnomocnenie na zastupovanie má mať písomnú formu alebo ho treba vyhlásiť ústne do zápisnice. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobca ako dopravca mal v zmysle predmetnej zmluvy o preprave vecí uzatvorenej so spoločnosťou I. L., A., vedomosť len o tom, že sa má dostaviť na hraničnom priechode S. do špedičnej spoločnosti, ktorá mu vystaví sprievodku (jednotný colný doklad,

ďalej v texte rozsudku len „JCD“), avšak s akým obsahom mu JCD, najmä čo do otázky upravujúcej právnu pozíciu hlavného zodpovedného, bude vystavený, žalobca preukázateľne nevedel; žalobca nemal zo špedičnou spoločnosťou I. S., ktorá predmetné jednotné colné vyhlásenie na hraničnom priechode S. vystavila, uzatvorenú v žiadnej forme zmluvu, ktorá by bola oprávňovala túto spoločnosť ku konkrétnemu konaniu pri vystavovaní predmetného jednotného colného vyhlásenia; najmä však, žalobca neudelil v žiadnej forme, písomnej alebo ústnej plnomocenstvo pre jeho zamestnanca - vodiča U. k tomu, aby ho tento zastupoval ako deklaranta v predmetnom colnom konaní, a ani mu k tomu v tomto smere nedal žiaden príkaz, pokyn, resp. mandát.

Z uvedeného žalobca považoval za preukázané, že žalobca nemal sám vôľu byť deklarantom, a teda ani nemohol následne pristúpiť k uplatneniu svojho práva v pozícii deklaranta, a to práva zvoliť si na predmetné colné konanie zástupcu v zmysle § 17 ods. 1 správneho poriadku, resp. v zmysle § 9 ods. 1 veta prvá Colného zákona.

Z vykonaného dokazovanie je zrejmé, že vodič U., ako osoba označujúca sa sama za zástupcu žalobcu v právnej pozícii deklaranta v ods. 50 tlačiva JCD podpísal a zároveň nepreukázal písomným plnomocenstvom splnomocnenie na priame zastupovanie žalobcu ako deklaranta, teda nesplnil svoju zákonnú povinnosť, čím jednak nepreukázal v zmysle § 17 ods. 3 veta prvá Správneho poriadku svoje splnomocnenie na zastupovanie ani iným zákonom uznaným a dovoľeným spôsobom a súčasne tým naplnil nevyvrátiteľnú právnu domnienku § 9 ods. 3 veta druhá text za bodkočiarkou Colného zákona v zmysle ktorej, ak zástupca neurobí vyhlásenie uvedené v ustanovení § 9 ods. 3 veta prvá text za bodkočiarkou Colného zákona, považuje sa za osobu konajúcu ako deklarant, nakoľko koná v predmetnom colnom konaní vo vlastnom mene a na svoj účet.

Vzhľadom na zákonom predpokladanú existenciu tejto nevyvrátiteľnej právnej domnienky neprichádza do úvahy aplikácia § 17 ods. 3 veta druhá Správneho poriadku, navyše Colný úrad Žilina neuviedol v tomto smere žiadnu argumentáciu, z ktorej by bolo možné usúdiť či a ako vôbec správny orgán pristúpil k uplatneniu § 17 ods. 3 veta druhá Správneho poriadku, teda na základe akých pre neho relevantných dôvodov preukazujúcich v tomto smere nepochybnosť od preukazu plnomocenstva upustil a prečo sa v tomto smere uspokojil len s dokladmi predloženými vodičom žalobcu (t.j. CMR, faktúra a Eur l). Colný úrad nezisťoval či a v akom rozsahu žalobca splnomocnil vodiča na zastupovanie v colnom konaní s prihliadnutím na všetky okolnosti tohto prípadu. Osobou, ktorej zákonne patrí právna

pozícia deklaranta v predmetnom colnom konaní je P. U., a to pri uplatnení ustanovení § 9 ods. 3 veta druhá text za bodkočiarkou Colného zákona.

Žalobca ďalej nesúhlasil s právnym názorom colných orgánov, že z ich strany nebolo potrebné skúmať interné záležitosti firmy žalobcu vo vzťahu k tomu, či sa dal zastúpiť v právnej pozícii deklaranta svojim vodičom, nakoľko im postačilo na zistenie, že mal byť vôľu deklarantom to, že vodič žalobcu podpísal colné vyhlásenie a toto vyhlásenie musí byť vždy pred podaním colného vyhlásenia podpísané oprávnenou osobou.

Krajský súd sa rovnako nevysporiadal s ďalšími námietkami obsiahnutými v žalobe, najmä, že vydaním rozhodnutia vo veci samej nie je potrebné určovať účastníka konania za deklaranta, pričom žalobca v tejto súvislosti poukázal na obsah administratívneho spisu (č. l. 53). Zákonné povinnosti dané Colným zákonom, ktoré boli vo vzťahu k vzniknutému colnému dlhu porušené patria identicky tak osobe v právnej pozícii hlavného zodpovedného ako aj osobe v pozícii dopravcu tovaru. Zo strany colných orgánov bolo potrebné k zistenej porušenej zákonnej povinnosti následne prideliť zodpovednostnú právnu pozíciu, teda ktorá osoba ako dlžník tým, zodpovedá za povinnosti, ktorých porušenie bolo zistené, teda právnu pozíciu hlavného zodpovedného, resp. dopravcu tovaru, resp. príjemcu tovaru. Až následne bolo správne a zákonné pristúpiť k uplatneniu ustanovenia § 397 ods. 6, § 397 ods. 7 Colného zákona, a tým aj k určeniu osoby dlžníka objektívne zodpovedného za splnenie colného dlhu a to aj s uvedením povinností, ktoré takáto osoba ako dlžník porušila. Len takto zákonne zistený, určený a označený dlžník, resp. dlžníci môžu byť zodpovední za splnenie colného dlhu a zároveň sú takto označení aj v rozhodnutí colných orgánov vo veci samej.

Colné orgány sa nevysporiadali s identickým porušením právnych povinností, vynechali druhý právny krok a súčasne nesprávne, nezrozumiteľne, nedôvodne a nezákonne uviedli, že v prípade vzniku colného dlhu nezákonným odňatím spod colného dohľadu môže byť podľa § 397 ods. 6, § 397 ods. 7 Colného zákona dlžníkom každá osoba uvedená v tomto ustanovení. Na základe takéhoto nezákonného postupu vo svojich rozhodnutiach nezákonne označili za dlžníka objektívne zodpovedného za splnenie colného dlhu len žalobcu, a to vo výroku rozhodnutia bez uvedenia zákonných povinností, ktoré ako dlžník porušil a zároveň bez uvedenia zodpovednostnej právnej pozície teda bez uvedenia či a ako dlžník zodpovedá ako hlavný zodpovedný alebo ako dopravca tovaru, resp. či zodpovedá v oboch týchto pozíciách a zároveň v odôvodnení rozhodnutia nezákonne označili za dlžníka len žalobcu a to len v právnej pozícii deklaranta a to aj napriek tomu, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že v tejto veci sú dvaja právni dlžníci a to jeden v pozícii dopravcu a jeden v pozícii

deklaranta označovaného v režime tranzit ako hlavný zodpovedný, ktorí sú v zmysle § 402 Colného zákona solidárne zodpovednými za splnenie predmetného colného dlhu. Colné orgány celé konanie viedli od začiatku v rozpore so zisteným skutkovým stavom len voči žalobcovi ako jedinému účastníkovi konania, avšak táto skutočnosť nemôže byť žalobcovi na ťarchu, tak ako to sa o to pokúšajú colné orgány.

Žalobca ďalej uviedol, že krajský súd sa nezaoberal otázkou preukázania zodpovednosti dopravcu tovaru za colný dlh ako aj s ďalšími relevantnými námietkami, pričom v podrobnostiach poukázal na obsah žaloby.

K podanému odvolaniu sa písomným podaním zo dňa 9. decembra 2011 vyjadril žalovaný tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu navrhol ako vecne správny potvrdiť.

Žalovaný, s poukazom na jednotlivé ustanovenia Colného zákona, uviedol, že je nepochybné, že žalobca ako fyzická osoba oprávnená na podnikanie v oblasti nákladnej cestnej dopravy vykonal prepravu tovaru, cukor biely, prostredníctvom svojho zamestnanca (vodiča) P. U. a tento žalobcom prepravovaný tovar nebol predložený colnému úradu určenia Banská Bystrica, tak ako vyplývalo z colného vyhlásenia č. 602504402057 zo dňa 19. februára 2004, ale bol vyložený bez vedomia colných orgánov v priestoroch používaných spoločnosťou V. H., S., pričom týmto konaním došlo k porušeniu colných predpisov.

Uvedené bolo preukázané v konaní, ktoré bolo ukončené právoplatným rozhodnutím Colného úradu Nitra zn. 227-1-2004-TR-51/04 zo dňa 10. mája 2004, kde sa preukázalo, že žalobca, zodpovedný za splnenie colného dlhu, sa dopustil colného deliktu podľa § 437 ods. 1 Colného zákona, pretože porušil colné predpisy spôsobom uvedeným v § 439 písm. d/ Colného zákona, a to na tom skutkovom základe, že ako hlavný zodpovedný nepredložil tovar v neporušenom stave a v určenej lehote colnému úradu určenia; že v rozpore s § 292 ods. 1 Colného zákona nezabezpečil splnenie povinností vyplývajúcich z režimu tranzit stanovených pre tovar, cukor biely, prepustený do režimu tranzit colným vyhlásením č. 602504402057 zo dňa 19. februára 2004, keď tovar nepredložil colnému orgánu určenia, čím došlo k nezákonnému odňatiu tovaru (cukor biely) spod colného dohľadu.

K tvrdeniu žalobcu, že nie je hlavným zodpovedným pri vzniku colného dlhu, žalovaný poukázal na písomné colné vyhlásenie č. 602504402057 zo dňa 19. februára 2004, kde je v odseku 50 ako hlavný zodpovedný uvedený žalobca, ktorý bol v zmysle príslušných dokladov zároveň dopravcom predmetného tovaru. Povinnosť hlavného zodpovedného podľa § 292 ods. 1 Colného zákona sa vzťahuje na osobu, ktorá je ako hlavný zodpovedný v rámci

príslušného tranzitného colného režimu označená v príslušných dokladoch. Zodpovednosť ostatných osôb, dopravcu a príjemcu tovaru je upravená v § 292 ods. 2 Colného zákona. Zodpovednosť hlavného zodpovedného v zmysle § 292 ods. 1 Colného zákona a zodpovednosť dopravcu a príjemcu tovaru podľa § 292 ods. 2 Colného zákona sa navzájom nevyklučujú, ale existujú súčasne vedľa seba. Ani jedna z uvedených zodpovedných osôb sa nemôže svojej zodpovednosti voči colným orgánom podľa § 292 Colného zákona zbaviť jej „prenesením“ na inú osobu. Aj v prípade, ak príjemca prevezme tovar od dopravcu a zároveň sľúbi jeho predloženie colnému úradu určenia, prípadne iné riadne ukončenie colného režimu tranzit v určenej lehote, zodpovednosť dopravcu i hlavného zodpovedného trvá až do skutočného splnenia podmienok colného režimu tranzit a do jeho riadneho ukončenia. V prípade nesplnenia podmienok režimu tranzit zodpovedajú spolu s osobou, ktorá toto nesplnenie priamo zaviniť aj hlavný zodpovedný a dopravca. Zodpovednosť týchto osôb v rámci colného režimu tranzit je zodpovednosťou objektívnou, tzn. zodpovednosťou za výsledok, bez ohľadu na zavinenie. Splnenie podmienok colného režimu tranzit pri preprave predmetného tovaru nebolo v správnom konaní o colnom dlhu a ani v súdnom konaní žiadnym spôsobom preukázané, a to ani žalobcom ani inou osobou a nebolo zistené ani činnosťou colného úradu.

Pri podaní písomného colného vyhlásenia na prepustenie tovaru do režimu tranzit bol v odseku 50 colného vyhlásenia uvedený žalobca a colné vyhlásenie podpísal vodič, ktorý v tom čase bol zamestnancom žalobcu. V správnom konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia bolo jednoznačne preukázané, že predmetný tovar bol prepravovaný žalobcom (žalobca ako fyzická osoba oprávnená na podnikanie realizoval prepravnú činnosť) a zároveň bolo preukázané, že žalobca predmetný tovar prepravoval v colnom režime tranzit pod colným dohľadom a o tejto skutočnosti (s ohľadom na predmet podnikateľskej činnosti žalobcu, charakter konkrétnej prepravy i obsah písomných dokumentov nachádzajúcich sa v spise) vedel. Vodič konal v rámci objednávky na prepravu a aj jemu vyplývala povinnosť postupovať v zmysle Colného zákona, teda v pozícii zamestnanca žalobcu bol povinný tovar predložiť na riadne ukončenie tranzitnej operácie colnému úradu určenia alebo iného colného úradu. V momente, kedy vodič ako zamestnanec žalobcu tovar odňal spod colného dohľadu bol stále zamestnancom žalobcu a vykonával pre neho činnosť - prepravu tovaru v zmysle pracovnej zmluvy, s vedomím a na základe pokynov žalobcu. Žalobca, ako fyzická osoba P. K. predmetné colné vyhlásenie osobne nepodpísala, avšak žalobca v postavení dopravcu podľa § 292 ods. 2 Colného zákona zodpovedal za predloženie tovaru colnému úradu určenia,

pretože vedel, že tovar sa prepravuje v režime tranzit. Aj v prípade, že vodič sa pri podaní colného vyhlásenia považuje za osobu konajúcu vo vlastnom mene a na svoj účet, je stále preukázané, že žalobca konal ako dopravca v rozpore s vtedy platným Colným zákonom, teda bolo možné žalobcu určiť za dlžníka podľa § 397 ods. 7 písm. d/ Colného zákona.

Povinnosť žalobcu, ako osoby vykonávajúcej prepravu predmetného tovaru, predložiť predmetný tovar príslušnému colnému úradu vyplývala aj z ustanovenia § 68 ods. 1 v spojení s ustanovením § 66 ods. 1 písm. a/ Colného zákona, pričom túto povinnosť mal žalobca bez ohľadu na prípadné konanie alebo nekonanie iných osôb. Nedodanie predmetného tovaru colnému úradu určenia a jeho vyloženie v priestoroch používaných spoločnosťou V. – H., S. bolo porušením právnej povinnosti žalobcu a malo za následok nezákonné odňatie predmetného tovaru spod colného dohľadu. Vedomosť žalobcu o tom, že je prepravcom tovaru, ktorý podlieha colnému dohľadu a z prepravy ktorého vyplývajú určené povinnosti bola preukázaná nielen v správnom konaní, ale bola objasnená a podložená konkrétnymi dôkazmi aj vo vyjadrení žalovaného k žalobe. Žalobca túto prepravu tovaru ako fyzická osoba oprávnená na podnikanie vykonával so všetkými právnymi následkami, ktoré sú s tým spojené. Pri preprave predmetného tovaru uzatvoril žalobca zmluvy o preprave vecí, ktoré osobne zaevidoval a voči ich obsahu nemal žiadne námietky. Prepravy tovaru sa vykonali na základe objednávok a pokynov, ktoré dával žalobca osobne (s. 4 zápisnice o ústnom pojednávaní zn. 2947/2009-6091-INT zo dňa 13. februára 2009).

Žalovaný s poukazom na zmluvu o preprave vecí č. 9267/2/2004 zo dňa 12. februára 2004 uviedol, že pred začatím prepravy bol žalobca upovedomený o podmienkach prepravy, ako aj o svojich právach a povinnostiach a súhlasil s nimi, nakoľko nemal ako odborník v danej oblasti žiadne námietky proti podmienkam uvedeným v zmluve o preprave vecí. Zo spisového materiálu vyplýva, že splnomocnenie na špedícii vodič nepotreboval, stačilo, aby predložil CMR, faktúru, dodací list, preukázal sa dokladom totožnosti a v prípade, že dopravca bol na špedícii prvýkrát, tak aj výpisom z obchodného registra alebo výpisom zo živnostenského registra. Tieto doklady boli postačujúce pre špedičnú spoločnosť na to, aby táto vyhodnotila, v akom vzťahu ako k dopravcovi je vodič, ako aj skutočnosť, že tento vodič je oprávnený zastupovať daného dopravcu pri zabezpečovaní colnej deklarácie, hľadani špedičnej spoločnosti, ako aj v samotnom colnom konaní ako deklaranta (4 strana zápisnice o ústnom pojednávaní zn. 10876/2009-6091-INT zo dňa 3. júla 2009).

Žalobca ako hlavný zodpovedný pri preprave predmetného tovaru v colnom režime tranzit zodpovedal podľa § 292 ods. 1 Colného zákona, zároveň vykonával dopravu

predmetného tovaru, a teda zodpovedal za predloženie tovaru v neporušenom stave colnému úradu určenia v určenej lehote tiež podľa § 292 ods. 2 zákona Colného. Z odvolania žalobcu nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by spochybnila vznik colného dlhu uvedeným spôsobom alebo vyvrátila postavenie žalobcu ako dlžníka právne kvalifikovaného podľa § 397 ods. 7 písm. d/ Colného zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29. novembra 2012 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O. s. p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 2 písm. m/ Colného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie, dlžníkom fyzická osoba alebo právnická osoba zodpovedná za splnenie colného dlhu.

Podľa § 2 písm. q/ Colného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie, colným vyhlásením úkon, ktorým fyzická osoba, štatutárny orgán, zamestnanec právnickej osoby alebo zástupca týchto osôb formou a spôsobom ustanovenými colnými predpismi prejavuje svoju vôľu, aby bol tovar prepustený do navrhovaného režimu.

Podľa § 2 písm. r/ Colného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie, deklarantom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá robí colné vyhlásenie vo vlastnom mene, alebo fyzická osoba alebo právnická osoba, v ktorej mene sa colné vyhlásenie robí.

Podľa § 9 ods. 1 Colného zákona, na colné konanie si každý môže určiť zástupcu; ustanovenie § 84 ods. 1 druhej vety tým nie je dotknuté.

Zastúpenie môže byť

- a) priame, ak zástupca koná v mene zastúpenej osoby a na jej účet,
- b) nepriame, ak zástupca koná vo vlastnom mene, ale na účet zastúpenej osoby.

Podľa § 9 ods. 3 Colného zákona, zástupca je povinný vyhlásiť, či ide o priame zastúpenie, alebo nepriame zastúpenie; ak takéto vyhlásenie neurobí, považuje sa za osobu konajúcu vo vlastnom mene a na svoj účet.

Podľa § 76 ods. 1, 2, 3 Colného zákona, colným konaním sa rozumie konanie, v ktorom o právach a právom chránených záujmoch alebo povinnostiach osôb pri dovoze, vývoze alebo pri tranzite tovaru rozhoduje colný orgán. Účelom colného konania je rozhodnúť, či a za akých podmienok sa tovar prepúšťa do navrhovaného režimu alebo sa mu prideli navrhované colne schválené určenie. Colné konanie sa začína podaním colného vyhlásenia, ktorým sa navrhuje prepustenie tovaru do režimu alebo pridelenie iného colne schváleného určenia.

Podľa § 78 ods. 1 Colného zákona, na prepustenie tovaru do režimu sa podáva colné vyhlásenie.

Podľa § 78 ods. 2 Colného zákona, Colné vyhlásenie sa podáva

- a) písomne,
- b) prostredníctvom zariadenia na spracovanie a prenos údajov, ak to povolí colný úrad,
- c) ústne alebo
- d) iným úkonom, ktorým držiteľ tovaru prejavuje vôľu, aby bol tovar prepustený do navrhovaného režimu.

Podľa § 81 ods. 1 Colného zákona, písomné colné vyhlásenie musí byť podpísané osobou oprávnenou podať colné vyhlásenie a musí obsahovať všetky údaje potrebné na prepustenie tovaru do navrhovaného režimu.

Podľa § 81 ods. 3 Colného zákona, podpísaním podaného písomného colného vyhlásenia sa stáva deklarant alebo jeho zástupca zodpovedným za správnosť údajov uvedených v písomnom colnom vyhlásení, pravosť pripojených dokladov a splnenie všetkých povinností súvisiacich s prepustením tovaru do navrhovaného režimu.

Podľa § 84 ods. 1 Colného zákona, písomné colné vyhlásenie podáva osoba, ktorá predkladá tovar príslušnému colnému úradu. Ak z prijatia písomného colného vyhlásenia vyplýva konkrétna povinnosť určitej osobe, písomné colné vyhlásenie musí podať táto osoba alebo sa musí podať v jej mene.

Predmetom tohto konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 21714/2010-1410 zo dňa 11. októbra 2010, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené prvostupňové rozhodnutie Colného úradu Žilina č. 4388/2010-6091 zo dňa 26. februára 2010, ktorým bola žalobcovi oznámená suma dovozných platby vo výške 4956,42 €. Krajský súd v Nitre v napadnutom rozsudku podrobne opísal skutkové okolnosti prípadu, najvyšší súd preto nepovažoval za potrebné ich opakovane uvádzať a v tomto smere odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

Podstatnou námietkou vznesenou žalobcom v odvolaní, ako aj v priebehu celého správneho a súdneho konania, bola otázka nedostatku plnomocentva pre osobu podpisujúcu colné vyhlásenie.

Z obsahu administratívneho spisu je zrejmé, že osoba podávajúca a podpisujúca colné vyhlásenie, vodič U., bol v rozhodnom čase zamestnancom žalobcu.

Z obsahu pracovnej zmluvy medzi žalobcom a p. U. vyplýva, že p. U. bol vodičom MKD (*medzinárodnej kamiónovej dopravy – pozn. súdu*); podľa bodu 6 pracovnej zmluvy bol povinný vykonávať dojednanú prácu osobne a plniť pokyny nadriadených zamestnancov. Uvedené potvrdil aj p. U. vo výpovedi zo dňa 13. februára 2009, keď uviedol, že bol vodičom v medzinárodnej doprave a všetky úkony súvisiace s konkrétnymi prepravami vykonával na základe ústnych pokynov žalobcu. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 13. februára 2009

rovnako vyplýva, že p. U. vykonával pre žalobcu priemerne mesačne 2-3 prepravy tovaru v medzinárodnej doprave, pričom ak nešiel na TIR karnet, colné vyhlásenie v ods. 50 podpisoval vždy, pričom žalobca o uvedenom postupe vedel. K tomuto vyjadreniu nemal žalobca v priebehu správneho konania žiadne pripomienky.

Preprava cukru bola uskutočnená na základe zmluvy o preprave, ktorá bola dojednaná medzi spoločnosťou I. L., A. a žalobcom (nie vodičom žalobcu prípadne iným zamestnancom žalobcu). Žalobca pri plnení tejto zmluvy konal prostredníctvom svojho zamestnanca, p. U.. Vychádzajúc z existencie pracovnoprávneho vzťahu, p. U. bol povinný plniť povinnosti z neho vyplývajúce, teda vykonávať prácu podľa pokynov zamestnávateľa (§ 47 Zákonníka práce). Aj v zmysle Obchodného zákonníka (§ 15) p. U. bol oprávnený na všetky úkony, ku ktorým pri jeho činnosti obvykle dochádzalo. Pokiaľ p. U. svojim konaním spôsobil žalobcovi ako zamestnávateľovi pri výkone práce škodu, možno sa jej náhrady domáhať podľa predpisov súkromného práva.

Z výpovede žalobcu zo dňa 13. februára 2009 vyplýva, že priemerne ročne jeho spoločnosť vykonala 250 prepráv v medzinárodnej doprave. Je teda zrejmé, že žalobca mal vedomosť o okolnostiach konania na colných úradoch respektíve podávania colného vyhlásenia.

Odvolacia námietka, že žalobca neudelil p. U. žiaden pokyn, aby ho podpísal ako hlavného zodpovedného, tak neobstojí.

Z vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že obvyklou súčasťou práce p. U. pri jej výkone (pri medzinárodnej preprave), bolo aj podávanie colných vyhlásení a ich podpisovanie v mene zamestnávateľa a žalobca mal o tejto skutočnosti vedomosť. Takýto postup bol súčasťou plnenia pracovných úloh a hoci explicitne z pracovnej zmluvy nevyplýva (nakoniec ako ani žiaden podrobnejší opis práce), je zrejmé, že medzi žalobcom a jeho zamestnancom bol obvyklý a zaužívaný.

Z citovaných ustanovení Colného zákona vyplýva, že colné vyhlásenie podáva osoba, ktorá predkladá tovar príslušnému colnému úradu, pričom týmto úkonom prejavuje vôľu, aby bol tovar prepustený do navrhovaného režimu.

Nakoľko osobou, ktorá tovar predložila a chcela ho prepustiť do navrhovaného režimu bol žalobca, bol tento osobou oprávnenou podať colné vyhlásenie, uskutočnenie ktorého úkonu prebehlo prostredníctvom jeho zamestnanca, p. U., v rámci plnenia pracovných úloh. Oprávnenie na zastupovanie žalobcu p. U. vyplývalo z obsahu jeho pracovných úloh a existencie pracovnoprávneho vzťahu.

Pre podporu uvedeného je potrebné uviesť, že ak by boli prijaté konštrukcie žalobcu, ohľadne nedostatku plnomocenstva, a teda že p. U. nebol oprávnený podpísať colné vyhlásenie, nie je zrejmé, akým iným spôsobom podával žalobca colné vyhlásenia pri ostatných prípadoch v medzinárodnej preprave (ak nebol vodičom on osobne), nakoľko nebol súčasťou priložených spisov žiaden doklad, vyjadrenie, z ktorého by vyplývalo udeľovanie plných mocí pre colné konania, či už pre p. U. alebo pre iného zamestnanca žalobcu.

V zmysle prílohy č. 21 k vyhláske Ministerstva financií SR č. 251/2001 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Colného zákona, v bode 50 sa pri priamom zastúpení v tomto odseku uvádza aj zástupca deklaranta a pravá časť odseku je vyhradená na vlastnoručný podpis deklaranta, pri priamom zastúpení vlastnoručný podpis zástupcu. P. U. podal colné vyhlásenie **v mene žalobcu** v zmysle § 84 ods.1 in fine Colného zákona, pričom z colného vyhlásenia je zrejmé, že vyhlásenie podal a vlastnoručne podpísal p. U. ako zástupca – zamestnanec žalobcu s uvedením jeho funkcie (vodič). ktoré označenie je potrebné považovať za vyhlásenie v zmysle § 9 ods. 3 Colného zákona, keď tento úkon bol urobený voči colnému úradu; je zrejmé, že ide o priame zastúpenie, nepriamy zástupca koná vo vlastnom mene, nie v mene zastúpeného.

Žalobca ďalej namietal, že krajský súd sa nevysporiadal so všetkými námietkami v žalobe vznesenými, najvyšší súd nepokladal túto za dôvodnú.

K základným právam účastníka konania obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením je potrebné uviesť, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (o. i. veci García Ruiz proti Španielsku, rozsudok zo dňa 21.1.1999 týkajúci sa sťažnosti č. 30544/96, Ruiz Torija proti Španielsku, rozsudok zo dňa 9.12.1994, týkajúci sa sťažnosti č. 18390/91, Van de Hurk proti Holandsku, rozsudok zo dňa 19.4.1994, týkajúci sa sťažnosti č. 16034/90,), judikatúry Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 226/03 zo dňa 12.5.2004, III. ÚS 209/04 zo dňa 23.6.2004, sp. zn.

III. ÚS 95/06 zo dňa 15.3.2006, sp. zn. III. ÚS 260/06 zo dňa 23.8.2006), nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu, ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti). Súd je povinný dbať na to, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé, na podporu čoho uvedie dostatočné argumenty.

Žalobca odvodzoval námietky práve z tvrdenej neexistencie plnomocenstva v colnom konaní. Ak by bol krajský súd býval dospel k záveru, že colné vyhlásenie bolo podpísané osobou, ktorá na to nemala oprávnenie, bolo by potrebné sa zaoberať aj inými dôvodmi žaloby. Keďže však uvedená námietka dôvodná nebola, a ani najvyšší súd nevzhladol dôvod odchyliť sa od právneho názoru vysloveného v tejto súvislosti krajským súdom, nemožno považovať napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, keď ostatné námietky neboli relevantné pre rozhodnutie vo veci.

Pokiaľ žalobca vytýkal colným orgánom nedostatky výroku, ohľadom absencie označenia porušených právnych povinností a označenia pozície žalobcu ako zodpovednej osoby (hlavného zodpovedného alebo dopravcu), z Colného zákona nevyplývajú pre výrok rozhodnutia osobitné náležitosti, rozdielne od Správneho poriadku. Rovnako ani žalobca neoznačil žiaden predpis, z ktorého by povinnosť uviesť vo výroku tieto skutočnosti, plynula, a preto túto námietku považoval najvyšší súd za nedôvodnú.

S poukazom na vyššie uvedené sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil so záverom krajského súdu vysloveným v napadnutom rozsudku, vznesené odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybníť jeho správnosť, a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a v podrobnostiach naň odkazuje podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. v spojení s § 250ja ods. 3 vety druhej O. s. p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. a s § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že žalobcovi

ich náhradu nepriznal, pretože nebol v konaní úspešný, a žalovanému v takomto konaní náhrada trov konania neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. novembra 2012

JUDr. Jaroslava Fúrová, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská